

Katowice, dnia ¹⁶... kwietnia 2024 r.

OP.4131.3.77.2024.IO.1

Zarząd Transportu Metropolitalnego

ul. Barbary 21A
40-053 Katowice

kancelaria@metropoliaztm.pl

transportgzm.pl

**Szanowna Pani
Elżbieta Nawrot**

Kierownik Biura Rady Miejskiej
w Sosnowcu

Szanowna Pani Kierownik,

Dotyczy: Komisji Gospodarki Komunalnej i Komunikacji Rady Miejskiej w Sosnowcu

W odpowiedzi na zaproszenie Przewodniczącej Komisji Gospodarki Komunalnej i Komunikacji Rady Miejskiej w Sosnowcu na posiedzenie, które odbędzie się 17 kwietnia 2024 r. o godzinie 14:00, w załączeniu przesyłamy materiał dotyczący komunikacji autobusowej i tramwajowej na terenie gminy Sosnowiec w 2024 roku.

Informacje zawarte w materiale zostały przygotowane na Komisję Budżetową Rady Miejskiej w Sosnowcu, która odbyła się 28 lutego 2024 r.

Jednocześnie wyjaśniamy, że wdrożeniem i działaniem aplikacji „Transport GZM” zajmuje się Górnśląsko-Zagłębiowska Metropolia, której przedstawiciel weźmie udział w posiedzeniu Komisji.

Z poważaniem

Zastępca Dyrektora ZTM
ds. Przewozów

Aleksander Sobota

Informacja na posiedzenie Komisji Gospodarki Komunalnej i Komunikacji Rady Miejskiej
w Sosnowcu
w dniu 17 kwietnia 2024 r.

Zarząd Transportu Metropolitalnego (ZTM) został utworzony 1 stycznia 2018 roku na podstawie Uchwały Zgromadzenia Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii nr III/16/2017 z dnia 22 listopada 2017 roku. ZTM jest jednostką organizacyjną Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii (GZM) prowadzącą gospodarkę finansową w formie jednostki budżetowej. Przedmiotem działania ZTM jest wykonywanie zadań GZM w zakresie organizowania publicznego transportu zbiorowego. Zadania ZTM zostały określone w uchwale Zgromadzenia GZM nr LXI/466/2024 z dnia 26 stycznia 2024 r.).

Charakterystyka komunikacji miejskiej w Sosnowcu (stan na 2024 rok)

Obszar gminy Sosnowiec obsługiwany jest przez 45 linii autobusowych i 5 linii tramwajowych. Około 98% pracy eksploatacyjnej taborem autobusowym na obszarze gminy Sosnowiec realizuje PKM Sosnowiec Sp. z o.o., natomiast pozostałą pracę eksploatacyjną (2%) realizują pozostali przewoźnicy: PKM Katowice Sp. z o.o. oraz konsorcja: PKS Gostynin Sp. z o.o./PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o, Transgór S.A./A21 Sp. z o.o. Obsługę linii tramwajowych w całości zapewniają Tramwaje Śląskie S.A.

W ciągu dnia roboczego linie autobusowe wykonują około 17,8 tys. wzkm (taborem typu BN - około 6,5 tys. wzkm, taborem typu CN - około 11,3 tys. wzkm), a linie tramwajowe około 6,2 tys. pckm. W soboty linie autobusowe wykonują 11,3 tys. wzkm (BN – 6,5 tys. wzkm, CN – 4,8 tys. wzkm), a linie tramwajowe około 5,4 tys. pckm. W niedziele i święta linie autobusowe wykonują 8,9 tys. wzkm (BN – 6,0 tys. wzkm, CN – 2,9 tys. wzkm), a linie tramwajowe około 4,0 tys. pckm. Planowana na rok 2024 roczna wielkość pracy eksploatacyjnej dla linii autobusowych wynosi 5,6 mln wzkm i 2,2 mln pckm dla linii tramwajowych.

W gminie Sosnowiec ok. 19% pracy eksploatacyjnej wykonywane jest na 5 liniach wewnętrznych (autobusowych). Pozostałe 81% pracy eksploatacyjnej przypada na linie międzygminne (40 linii), które wybiegają poza obszar gminy Sosnowiec. Liniami tymi mieszkańcy gminy mają możliwość bezpośredniego dojazdu do gmin takich jak: Będzin, Bobrowniki, Bytom, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Psary, Siemianowice Śląskie, Sławków, Wojkowice.

Od 2021 roku rozpoczął się proces uruchamiania Linii Metropolitalnych. Linie te finansowane są ze środków własnych Urzędu Metropolitalnego Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Na obszarze gminy Sosnowiec funkcjonuje 7 takich linii (M2, M4, M13, M15, M17, M19, M23). Planowany, roczny koszt funkcjonowania linii metropolitalnych na obszarze gminy Sosnowiec w 2024 r. wynosi 16,4 mln zł, przy realizacji pracy eksploatacyjnej na poziomie 1,7 mln wzkm, w tym: taborem BN - 0,9 mln wzkm, taborem CN - 0,8 mln wzkm. Dzięki uruchomieniu linii metropolitalnych mieszkańcy gminy Sosnowiec zyskali dodatkowe, bezpośrednie połączenia z gminami takimi jak:

Będzin, Bytom, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Mysłowice, Katowice, Łędziny, Mierzęcice, Ornontowice (lotnisko Pyrzowice), Piekary Śląskie, Psary, Siemianowice Śląskie, Siewierz, Tychy. Poniżej w tabeli przedstawiona została charakterystyka gminy Sosnowiec na tle gmin GZM.

Tab.1 Charakterystyka gminy Sosnowiec na tle gmin GZM

Wyszczególnienie	Gmina Sosnowiec	Gminy GZM	udział %
Liczba mieszkańców (osoby) – stan na 30.VI.2023 r. wg miejsca zamieszkania	188.151	2.124.214	8,9%
Powierzchnia (km ²) – stan na 30.VI.2023 r.	91	2.396	3,8%
Liczba wzkm planowana na 2024 r.	7.778.380	97.364.433	8,0%
Planowana wielkość zmiennej części składki rocznej na 2024r.	113.943.832 zł	1.026.271.167 zł	11,1%

Źródło: www.stat.gov.pl, dane ZTM

Optymalizacja obsługi komunikacyjnej

Od 19 lutego 2024 r., w związku z przywróceniem na terenie Dąbrowy Górniczej kursowania linii tramwajowych, zmienione zostały rozkłady jazdy linii autobusowych obsługujące także Sosnowiec. Godziny odjazdów oraz liczba kursów linii tramwajowych nie uległa zmianie. Zmieniona została natomiast trasa linii autobusowej nr 928. Na terenie Sosnowca linia skierowana została ulicą Kościuszkowców (wyłączona z obsługi linii została ulica Wopistów wraz z obsługą przystanku „Grabocin Wopistów”). Wniosek gminy Dąbrowa Górnicza w tej sprawie został zaakceptowany przez gminę Sosnowiec. Dodatkowo, na wniosek gminy Będzin trasa linii nr 928 została skrócona do dworca kolejowego w Dąbrowie Górniczej.

W związku z trwającą przebudową układu drogowego w Dąbrowie Górniczej, gmina Dąbrowa Górnicza przygotowała kolejne projekty zmian rozkładów jazdy i zwróciła się o ich zaakceptowanie. Propozycje dotyczyły: skrócenia tras linii nr 18 i 55 z Sosnowca do przystanku „Centrum”, skierowania linii nr 49, 116 i 690 z Sosnowca do przystanku „Dworzec Kolejowy”, ograniczenia kursowania linii nr 807 w dni robocze i soboty, ujednoczenia w dni wolne rozkładu jazdy linii nr 814. Analiza przedstawionych zmian została przesłana do gminy Sosnowiec i nie uzyskała akceptacji w zakresie linii nr 18, 55 oraz 690.

Wnioski dotyczące wprowadzenia ograniczeń w kursowaniu linii autobusowych, m.in. na linii autobusowej nr 40 przestawiła również gmina Będzin. Wdrożenie zmiany, uzależnione od ostatecznego stanowiska gminy Będzin, skutkować będzie ograniczeniem zmiennej części składki rocznej na 2024 r. o 26 070 zł w skali roku. Zmiana ta uzyskała akceptację gminy Sosnowiec.

W trakcie realizacji są zadania skutkujące czasowymi zmianami w kursowaniu linii autobusowych i tramwajowych:

- przebudowa wiaduktu drogowego nad torami PKP w ciągu ul. Wojska Polskiego,
- przebudowa infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Wojska Polskiego,
- budowa ronda na skrzyżowaniu ulic: Hubala-Dobrzańskiego i Zapolskiej,
- rozbudowa ul. Gen. Mariusza Zaruskiego,
- remont ul. Piotrkowskiej,
- przebudowa linii kolejowej na odcinku: Będzin – Katowice Szopienice Płd. (w trakcie prac rejon ul. Chemicznej),
- przebudowa przepompowni wód deszczowych przy drodze ekspresowej S86.

Wysokość wnoszonej zmiennej części składki rocznej (gmina Sosnowiec)

Zmienna część składki rocznej do komunikacji miejskiej wyliczana jest przez ZTM zgodnie z zasadami postępowania przy wyliczaniu zmiennej części składki rocznej dla gmin GZM, które zostały określone w Uchwale Zarządu GZM nr 7/2020 z dnia 15 stycznia 2020 roku z późniejszymi zmianami.

Ogólna wielkość zmiennej części składki rocznej dla gmin GZM obliczana jest jako suma wyników finansowych linii w gminach GZM w oparciu o planowane dochody, wydatki oraz pracę eksploatacyjną. W trakcie roku uzgadniane są z gminami wszelkie zmiany szczególnie w zakresie pracy eksploatacyjnej. Prowadzone są badania nappełnień na podstawie, których wyliczana jest dochodowość linii. Po zakończeniu roku budżetowego następuje rozliczenie zmiennej części składki rocznej dla gmin GZM. Gminy, które dokonały nadpłaty otrzymują zwrot nadpłaconej kwoty, natomiast gminy, które mają niedopłatę wynikającą z rozliczenia zobowiązane są do uregulowania niedopłaty.

Ogólny schemat wyliczenia zmiennej części składki rocznej dla gmin GZM

Planowana wielkość zmiennej części składki rocznej gmin GZM na 2024 rok została wyliczona na kwotę (1.026,3 mln zł), w tym: dla gminy Sosnowiec 113,9 mln zł:

- **część podstawowa**: koszty przewozów **94,3 mln zł** – dochody z biletów **18,8 mln zł** + koszt organizacji **1,7 mln zł** = **77,2 mln zł**,

- **część dodatkowa**: rozliczenie wiat przystankowych **0,3 mln zł** + dodatkowe wynagrodzenie Tramwajów Śląskich S.A. **36,4 mln zł = 36,7 mln zł**,
- **zmienna część składki rocznej**: 77,2 mln zł + 36,7 mln zł = **113,9 mln zł**)

Istotny wpływ na wielkość zmiennej części składki rocznej mają koszty przewozu, które dla gminy Sosnowiec w 2024 roku planowane są na kwotę 130,8 mln zł., na co składa się:

- realizacja przewozów przez PKM Sosnowiec Sp. z o. o. (około 51,6 mln zł, co stanowi 97,9% wydatków na komunikację autobusową),
- realizacja przewozów innych przewoźników (około 1,1 mln zł, co stanowi 2,1% wydatków na komunikację autobusową),
- realizacja przewozów przez Tramwaje Śląskie S.A. (około 41,6 mln zł),
- dodatkowe wynagrodzenie Tramwajów Śląskich S.A. (około 36,5 mln zł).

Wzrost kosztów w 2024 roku związany jest z planowanym wzrostem stawek za usługi przewozowe oraz wzrostem dodatkowego wynagrodzenia dla spółki Tramwaje Śląskie S.A., co związane jest m.in. z inwestycjami w zakresie infrastruktury i taboru prowadzonymi przez Spółkę oraz włączeniem do składki zmiennej części inwestycyjnej dodatkowego wynagrodzenia. Ponadto w planie na 2024 rok założono wzrost istotnych wskaźników ekonomicznych¹ mających wpływ na wzrost stawek za świadczone przez operatorów usługi przewozowe, a tym samym na wysokość zmiennej części składki rocznej:

- wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych o 6,6% ,
- wzrost ceny oleju napędowego o około 0,8%,
- wzrost wynagrodzeń o około 9,8%.

¹ wg wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (Ministerstwo Finansów)

Główny Specjalista
Iwona Ostrowska-Bis

Naczelnik
Wydziału Organizacji Przewozów
Krzysztof Drewniak

Naczelnik
Wydziału Analiz i Budżetowania
Krzysztof Moruś